

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/27/2023
Identifikačné číslo spisu:	5612214151
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5612214151.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Obec Svätý Kríž, Svätý Kríž 152, Svätý Kríž, IČO: 00 315 508, zastúpený JUDr. Romanom Škerlíkom, advokátom, Letná 61, Spišská Nová Ves, proti žalovanému A. K., narodený X. O. XXXX, I. J. XX, zastúpený JANČI & Partners s.r.o., Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš, IČO: 47 258 748, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 49.790,88 eur (pôvodne vo výške 84.809,13 eur) s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 10C/347/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/151/2019 z 10. januára 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 10C/347/2012-501 z 25. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom žalobu zamietol, druhým výrokom priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a tretím výrokom priznal štátu proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Predmetom konania v uvedenom štádiu konania zostal nárok na zaplatenie 49.790,88 € s príslušenstvom, pretože v poradí prvým rozsudkom, č. k. 10C/347/2012-332 z 19. januára 2015 bola žaloba právoplatne zamietnutá v časti o zaplatenie 35.018,25 €.

2. Súd prvej inštancie v poradí druhý rozsudok odôvodnil právne § 451 ods. 1, 2, § 456 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 261 ods. 2, § 387 ods. 1, § 388 ods. 1, § 391 ods. 1 a § 397 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len

„CSP“). Rozhodol tak po prijatí uznesenia č. k. 10C/347/2012-481 z 2. februára 2018, ktorým okrem iného rozhodol aj o pripustení zmeny žaloby.

3. Uznesením z 2. februára 2018 súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby v časti rozhodujúcich skutočností tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 49.790,88 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 49.790,88 € od 29. marca 2013 do zaplattenia, na tom skutkovom základe, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu tým, že Obec Svätý Kríž poskytla žalovanému, vtedy ešte podnikajúcemu pod obchodným menom A. K. K. W., prevodom na bankový účet sumu 49.790,88 € na základe faktúry č. 10014 z 22. júla 2010, ktorou bola fakturovaná záloha na stavebné práce na objekte ZŠ Svätý Kríž. Žalovaný, ešte ako podnikateľ, faktúrou (dobropisom) č. 2010001 z 11. novembra 2010, splatnou dňa 25. novembra 2010, dobropisoval Obci Svätý Kríž vrátenie zálohy v celkovej výške 49.790,88 €, pričom výdavkovým pokladničným dokladom z 31. decembra 2010, vystaveným žalovaným, bolo potvrdené vyplatenie uvedenej sumy žalobcovi a potvrdenkou č. 3798729 z 31. decembra 2010 bolo potvrdené prijatie uvedenej sumy do pokladne žalobcu, pričom žalovaný sumu 49.790,88 € žalobcovi napriek vystaveniu účtovných dokladov fyzicky nezaplatil. Právny dôvod, na základe ktorého žalobca plnil žalovanému sumu 49.790,88 €, neexistoval, faktúra sama o sebe nepredstavuje právny dôvod vzniku záväzku. Medzi žalobcom a žalovaným neexistovala žiadna zmluva na vykonanie prác, práce vykonával iný subjekt. Suma 49.790,88 € teda bola vyplatená žalovanému bez právneho dôvodu.

4. V odôvodnení v poradí druhého rozsudku z 25. apríla 2018 okresný súd konštatoval, že na základe uplatnenej námietky premlčania zo strany žalovaného súd prvej inštancie skúmal, či bola žaloba podaná včas. Vzťah medzi stranami vyhodnotil ako obchodnoprávny, preto s poukazom na § 397 Obchodného zákonníka ustálil premlčaciu dobu ako štvorročnú, hoci sa žalobca domáha nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Bez dôvodného obohatenia na strane žalovaného vzniklo poskytnutím plnenia žalobcom bez právneho dôvodu dňa 23. júla 2010, štvorročná premlčacia doba uplynula 24. júla 2014. Žalobca uviedol skutkové dôvody, z ktorých vyvodzoval žalovaný nárok prvýkrát až v podaní z 9. decembra 2014, doručenom súdu 10. decembra 2014, teda po uplynutí premlčacej doby. Súd prvej inštancie preto ustálil, že nárok žalobcu je premlčaný, preto nemohol žalobe vyhovieť.

5. Žalobca v spore namietal, že vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, pretože skutkový základ, z ktorého si uplatňoval žalovaný nárok bol, z dôvodov na strane žalovaného, zistený až v priebehu sporu z vykonaného dokazovania. Súd prvej inštancie konštatoval, že nemal v spore preukázanú existenciu takých skutočností, ktoré by odôvodňovali posúdenie vznesenej námietky premlčania ako rozpornej s dobrými mravmi. Skutočnosti, ktoré žalobca uviedol v podaní z 9. decembra 2014 boli už obsahom trestného oznámenia podaného žalobcom na Okresnú prokuratúru Liptovský Mikuláš zo 17. júla 2012. Žalobca sa najneskôr o uvedených skutočnostiach mohol dozvedieť pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu 4. júla 2014.

6. Okresný súd doplniacim uznesením č. k. 10C/347/2012-608 z 18. marca 2021 prvým výrokom rozhodol o doplnení rozsudku okresného súdu č. k. 10C/347/2012-501 z 25. apríla 2018 o výrok: „Neodkladné opatrenie, nariadené uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 9. 5. 2013, č. k. 10C/347/2012-88, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. 8. 2013, č. k. 5Co/355/2013-137, sa zrušuje“ a druhým výrokom zamietol návrh žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia.

7. V odôvodnení uviedol, že po rozhodnutí vo veci samej okresným súdom rozsudkom č. k. 10C/347/2012-501 z 25. apríla 2018 pred rozhodnutím Krajského súdu v Žiline o odvolaní žalovaný doručil 18. januára 2021 okresnému súdu návrh na zrušenie neodkladného opatrenia nariadeného uznesením z 9. mája 2013.

8. V súlade s § 225 ods. 1 CSP v spojení s § 335 ods. 1 CSP súd doplnil výrok rozsudku okresného súdu o výrok o zrušení neodkladného opatrenia, keďže v rozsudku nebolo o zrušení neodkladného opatrenia nariadeného po začatí konania vo veci samej rozhodnuté, hoci žaloba bola zamietnutá. Okresný

súd návrh žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia, podaný v zmysle § 334 CSP, zamietol. Keďže súd bez návrhu rozhodol o doplnení výroku rozsudku z 25. apríla 2018 o výrok o zrušení neodkladného opatrenia, dôvod na rozhodnutie o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia odpadol.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

9. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 8Co/151/2019 z 10. januára 2022 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výrokom rozsudok okresného súdu v spojení s doplniacim uznesením, vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 49.790,88 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 49.790,88 € od 11. decembra 2014 do zaplatenia, vo zvyšnej časti žalobu zamietol, druhým výrokom zrušil rozsudok okresného súdu, v spojení s doplniacim uznesením, vo výroku, ktorým súd zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením okresného súdu z 9. mája 2013 č. k. 10C/347/2012-88, v spojení s uznesením krajského súdu z 30. augusta 2013 č. k. 5Co/355/2013-137, tretím výrokom rozhodol, že vo zvyšnej časti zostáva rozsudok okresného súdu, v spojení s doplniacim uznesením, nedotknutý, štvrtým výrokom priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 17,42 % a piatym výrokom priznal Slovenskej republike proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. V odôvodnení konštatoval, že po zopakovaní dokazovania na nariadenom pojednávaní pred odvolacím súdom v zmysle § 384 ods. 1 CSP rozsudok okresného súdu v spojení s doplniacim uznesením vo veci samej zmenil vyhodnotiac odvolanie žalobcu spočívajúce v námietke nesprávneho právneho posúdenia ako dôvodné. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že prijatím sumy 49.790,88 € došlo na strane žalovaného k vzniku bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, spočívajúceho v majetkovom prospechu získanom plnením bez právneho dôvodu.

11. Nestotožnil sa však so záverom okresného súdu, ktorý aplikujúc § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, samotný záväzkový vzťah medzi stranami konania vyhodnotil ako vzťah obchodnoprávny, čo malo vplyv na posúdenie námietky premĺčania. Podľa odvolacieho súdu nebolo v konaní preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným vznikol akýkoľvek právny vzťah, ktorého predmetom by bolo vykonanie prác na základnej škole. Samotné vystavenie faktúry podnikateľským subjektom a jej úhrada nezakladá vznik obchodno-záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca si u žalovaného neobjednal žiadne práce na zabezpečenie verejných potrieb a žalovaný pre žalobcu žiadne takéto práce nevykonával. Odvolací súd nemal preukázané, že by záväzkový vzťah vzniknutý z bezdôvodného obohatenia medzi žalobcom a žalovaným vznikol pri zabezpečovaní verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky žalobcu. Vzťah medzi žalobcom a žalovaným, zakladajúci nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vyhodnotil ako vzťah občiansko-právny, z ktorého bolo potrebné podľa ustanovení Občianskeho zákonníka posúdiť aj žalovaným namietané premĺčanie uplatneného nároku žalobcu.

12. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnil v rámci plynutia subjektívnej premĺčacej doby, ktorej začiatok plynutia sa odvíja od nadobudnutia vedomosti toho, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Žalobca sa o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného dozvedel najskôr z výpovede žalovaného na pojednávaní 3. septembra 2014, kedy sa dozvedel o tom, že nedošlo k reálnemu vráteniu zálohy, sumy vyplatené žalobcom. Od tohto okamihu začala plynúť dvojročná subjektívna premĺčacia doba. Následne v decembri 2014 došlo k zmene žaloby - skutkového stavu, na základe ktorého si žalobca v súvislosti s prijatím finančných prostriedkov žalovaným dňa 23. júla 2010 bez právneho dôvodu a ich nevrátením, uplatňoval nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Na základe uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že žalobca si nárok uplatnil včas, pred uplynutím subjektívnej premĺčacej doby.

13. Odvolací súd dospel k záveru o včasnosti uplatneného nároku v prípade plynutia objektívnej premĺčacej doby, ktorá začala plynúť 23. júla 2010, kedy došlo k vyplateniu sumy 49.790,88 € na účet žalovaného. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná. Na strane žalovaného išlo o úmyselné

bezdôvodné obohatenia. Odvolací súd vychádzal z okolností prijatia peňažného plnenia zo strany žalovaného, ktorý vystupoval nielen na strane príjemcu, ale aj ako orgán - starosta - konajúci v mene žalobcu. Žalovaný, ktorý konal v mene žalobcu aj pri uzavretí zmluvy o dielo medzi žalobcom a spoločnosťou AGS spol. s r. o., ktorej predmetom boli stavebné úpravy na Základnej škole Svätý Kríž, musel vedieť, že stavebné práce na základnej škole zabezpečuje uvedená spoločnosť. Koniec objektívnej premlčacej doby by tak pripadol na 23. júla 2020. Pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde doručením podania obsahujúceho zmenu žaloby dňa 10. decembra 2014, stalo sa tak pred uplynutím objektívnej premlčacej doby.

14. Odvolací súd ďalej konštatoval, že aj v prípade, ak by bol nárok žalobcu premlčaný, nebolo by možné na námietku premlčania vznesenú žalovaným prihliadnuť, a to pre jej rozpor s dobrými mravmi, keďže to bol práve žalovaný, ktorý svojim konaním ovplyvnil možnosť žalobcu nadobudnúť vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia, ako aj samotný vznik bezdôvodného obohatenia. Žalovaný zároveň konal v konflikte záujmov, keďže v danom vzťahu vystupoval jednak v postavení subjektu, na ktorého strane k bezdôvodnému obohateniu došlo a zároveň ako subjekt konajúci v mene žalobcu na základe mandátu, ktorý z dôvodu jeho zániku zo zákona nebol daný.

Dovolanie

15. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP navrhujúc rozsudok krajského súdu zrušiť a vec tomuto súdu vrátiť na ďalšie konanie.

16. V dovolaní odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k posúdeniu charakteru záväzkovo-právneho vzťahu ako občianskeho právneho vzťahu. Odvolací súd konštatoval nemožnosť aplikácie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka na právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným z dôvodu, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že medzi stranami vznikol akýkoľvek právny vzťah, ktorého predmetom by bolo vykonanie prác, respektíve zabezpečenie verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky žalobcu. Podľa dovolateľa mal súd však právne posúdiť, či poskytnuté plnenie malo prípadne slúžiť pre účely zabezpečovania vlastnej prevádzky žalobcu. V konaní bolo nepochybne preukázané, že poskytnuté plnenie bolo riadne účtované ako na strane žalobcu, tak na strane žalovaného, preto je nepochybné, že takéto plnenie nemohlo mať iný účel ako zabezpečovanie vlastnej prevádzky žalobcu. Ak žalovaný v konaní tvrdil, že predmetné plnenie bolo poskytnuté pre účely zabezpečovania verejných potrieb žalobcu, súd mal v danom prípade predmetný právny vzťah posúdiť ako obchodnoprávny a aplikovať § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka.

17. Dovolateľ ďalej odvolaciemu súdu vytýkal neprávne právne posúdenie uplatnenej námietky premlčania. Keďže podľa názoru dovolateľa vzťah medzi žalobcom a žalovaným má obchodnoprávny charakter, premlčacia doba sa mala posudzovať podľa § 397 Obchodného zákonníka. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/5/2008. Ďalej uviedol, že odvolací súd k tejto otázke uzavrel, že i v prípade, ak by bol nárok žalobcu premlčaný, nebolo by možné na námietku premlčania vznesenú žalovaným prihliadať, a to pre jej rozpor s dobrými mravmi. Podľa dovolateľa premlčanie uplatneného nároku zaviniť sám žalobca, a to v dôsledku jeho nesprávneho postupu pri uplatnení nároku, ktorý si následne vyžiadal zmenu žaloby, čoho dôsledkom bolo premlčanie práva. Preto nemožno za žiadnych okolností tvrdiť, že uplatnenie námietky premlčania zo strany žalovaného by predstavovalo zneužitie práva alebo konanie v rozpore s dobrými mravmi.

18. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že dovolanie považuje za neprípustné a vnútorne rozporné a vzájomne si odporujúce. K určitej právnej otázke buď jestvuje ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd pri svojom rozhodovaní odklonil alebo takáto ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu nejestvuje a určitá právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Je však vylúčené, aby o určitej právnej otázke bolo prípustné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň aj podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

19. Žalobca poukázal na to, že v dovolaní žalovaný nepoukazuje na žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, od ktorého sa odvolací súd odchyľil, neuvádza žiadne stanovisko, judikát alebo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, od ktorých sa podľa žalovaného odvolací súd mal odkloniť pri posúdení vzťahu medzi žalobcom a žalovaným ako vzťahu občianskoprávneho. Žalovaný neposkytol žiadne konkrétne argumenty, z ktorých by vyplýval záver o rozdielnosti rozhodovacej praxe dovolacím súdom. Preto podľa názoru žalobcu nie je daný žiaden z dovolacích dôvodov vymedzených Civilným sporovým poriadkom. Žalovaný v dovolaní v podstate len prezentuje svoju nespokojnosť s rozhodnutím súdu. Žalobca vyjadril súhlas s názorom odvolacieho súdu o tom, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je potrebné posudzovať ako vzťah občianskoprávny. Tvrdenia žalovaného nijakým spôsobom nepreukazujú existenciu obchodnoprávneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca sa ďalej stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi. Navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť, prípadne zamietnuť.

Posúdenie veci dovolacím súdom

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

21. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

22. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

23. V danom prípade z dovolania žalovaného vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiaci otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

26. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá bola riešená odvolacím súdom, avšak dovolací súd ju dosiaľ ešte neriešil. Na to,

aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, sp. zn. 3Cdo/216/2017, sp. zn. 4Cdo/64/2018, sp. zn. 6Cdo/113/2017, sp. zn. 7Cdo/95/2017 a sp. zn. 8Cdo/95/2017).

27. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

28. Nesprávne právne posúdenie krajského súdu dovolateľ vzhľadom jednak v otázke posúdenia právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným ako občianskoprávneho, podľa názoru dovolateľa mal byť tento vzťah vyhodnotený ako obchodnoprávny a jednak vo vznesenej námietke premlčania, ktorú odvolací súd vyhodnotil ako rozpornú s dobrými mravmi, s čím sa dovolateľ nestotožnil, poukazujúc na konanie žalobcu, ktorý sám zavinil premlčanie uplatneného nároku. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že zo skutkového stavu veci síce vyplýva, že žalobca (obec) zrealizovala platbu z účtu žalovanému, čo by zodpovedalo východisku dovolateľa, že ide o obchodný vzťah medzi subjektom verejného práva (§ 261 ods. 2, § 261 ods. 3b/ Obchodného zákonníka) a podnikateľom lenže Tretia časť Obchodného zákonníka s názvom Obchodné záväzkové vzťahy upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. V tomto spore zo skutkového stavu veci (§ 442 CSP), ktorým je dovolací súd viazaný vyplynulo, že strany sporu žiadne záväzkové vzťahy medzi sebou neuzavreli, neprišlo totiž k uzavretiu žiadnej zmluvy, ani k reálnemu plneniu. Samotné poukázanie finančných prostriedkov z účtu obce na pokyn starostu, ktorým bol žalovaný, na účet podnikateľa/živnostníka, ktorým bol žalovaný, nie je možné totiž ani podľa dovolacieho súdu za obchodný záväzkový vzťah a za podnikateľskú činnosť považovať. Keďže nie sú splnené uvedené zákonné podmienky (§ 261 Obchodného zákonníka), nie je relevantné v tomto spore potom ani použitie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1ObdoV/5/2008, na ktoré žalovaný v dovolaní poukazuje, pretože je aplikovateľné len na premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v obchodných záväzkových vzťahoch. Platba obce na pokyn starostu na jeho účet bez ďalšieho plnenia a bez vrátenia peňazí na účet obce, kritériá a zákonné podmienky Obchodného zákona na definíciu obchodného záväzkového vzťahu (okrem subjektov) nespĺnila, preto k odklonu pri rozhodovaní odvolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP] nedošlo.

29. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (4Cdo/64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania, a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením dovolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody

pripustnosti dovolania, ktoré nie sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

30. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ v dovolaní len vymedzil právne problémy, s riešením ktorých sa nestotožnil. V otázke posúdenia právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným dovolateľ nesúhlasil s právnym názorom krajského súdu, so spôsobom hodnotenia dôkazov a nesúhlasil so záverom, ku ktorému dospel na základe vykonaného dokazovania a vyjadril svoj názor, k akému záveru mal dospieť odvolací súd. V otázke premĺčania vyjadril nesúhlas s rozhodnutím krajského súdu. Dovolateľ síce v dovolaní poukázal na právne názory odvolacieho súdu, ktorými odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne aplikoval právo na zistený skutkový stav poukazujúc už na zmienené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1ObdoV/5/2008, avšak v dovolaní ďalšie právne otázky, ktorými by sa mal dovolací súd zaoberať nevymedzil. Rovnako opomenul, že žalobca v žalobe a neskôr v jej zmene, o ktorej rozhodol uznesením č. k. 10C/347/2012-481 z 2. februára 2018 okresný súd, vymedzil žalobný nárok i jeho právnu kvalifikáciu, o ktorých súdy rozhodovali. V podstate možno uzavrieť, že dovolateľ nesúhlasil s hodnotením zistených skutkových tvrdení súdmi nižších inštancií, ktoré vyplynuli z výsledkov vykonaného dokazovania, okrem iného i z posúdenia otázky, že žalobca a žalovaný neuzavreli žiaden reálny obchodno-závazkový vzťah.

31. Riešenie skutkovej otázky (*quaestio facti*) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo sa malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho, riešenie právnej otázky (*quaestio iuris*) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (uznesenie najvyššieho súdu zo 14. marca 2019 sp. zn. 3Cdo/27/2019).

32. Dovolací súd zároveň poukazuje na to, že dovolateľ v dovolaní neoznačil ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd pri rozhodovaní odklonil alebo rozhodovaciu prax, ktorá je v určitej právnej otázke rozhodovaná rozdielne tak, ako to vyžaduje § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Pritom v zmysle bodu 16. uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1VCdo/2/2017 platí, že pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje pripustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

33. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

34. Dovolací súd dospel k záveru, že na podklade dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie s poukazom na § 447 písm. f) CSP odmietol.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.